

До 100-річчя
Богдана Гаврилишина

19 жовтня 2026 року

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

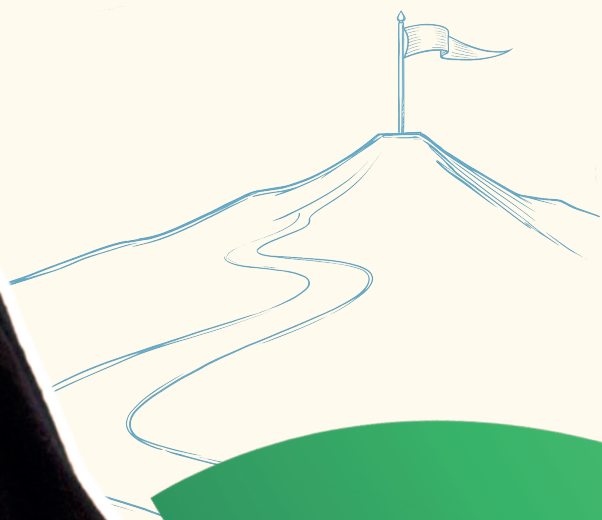
Фонд Родини
Богдана
Гаврилишина

НАЦІОНАЛЬНИЙ УРОК

Богдан Гаврилишин: урок відповідального лідерства для світу

Буйно Мрійте

Методичні матеріали для вчителів

100-ліття з дня народження Богдана Гаврилишина

19 жовтня 2026 року Україна відзначає 100-річчя від дня народження Богдана Гаврилишина, видатного економіста, візіонера, громадського діяча. Цей урок запрошує учнів та учениць до знайомства з людиною світового масштабу і глобального мислення, яка кожную свою розмову, чи то з президентом якоїсь країни, чи з топлідером міжнародної компанії, починала з представлення: «Богдан Гаврилишин, українець».

Урок розроблено у форматі конструктора, що дозволяє адаптувати його для учнів різних вікових категорій. Методичні матеріали уроку рекомендовано методичною радою Українського інституту розвитку освіти.

ХТО СТВОРИВ ЦЕЙ УРОК?

Микола Попадюк – учитель Чернівецького ліцею № 10, керівник освітніх програм, амбасадор цифрової освіти, тричі Топ-50 Global Teacher Prize Ukraine (2021, 2024, 2025); молодіжний делегат України до ООН 2023–2024. Амбасадор Дня відповідальності людини в Україні, консультант з освітніх ініціатив Фонду родини Богдана Гаврилишина.

Микола у соціальних мережах:

 @poradiukmykola
 @poradiukmykola
 @poradiukmykola

Фонд родини Богдана Гаврилишина. Організацію створено 2017 року дружиною та дітьми видатного економіста та футуролога, громадського діяча та мецената, незмінного патріота України Богдана Гаврилишина, щоб продовжувати його справу – сприяти розвитку ціннісно орієнтованої України та її перетворенню на ефективну європейську державу.

Фонд у соцмережах:

 @bhfamil.org
 @hawrylyshyn_family_fund
 @bohdan-hawrylyshyn-family-foundation

Робота над створенням уроку відбувалася за підтримки мережі «Аврора» та інформаційного сприяння Міністерства освіти і науки України.

Бажаємо успіхів і натхненних уроків!

Цей урок – конструктор. З урахуванням формату проведення й особливостей вашого класу, комбінуйте та модифікуйте пропоновані елементи. За потреби скористайтеся додатками до уроку, які розміщені наприкінці документа.

НАВІГАЦІЯ КОНСТРУКТОРОМ

Частина 1. Вступна онлайн-трансляція

Перші 10 хвилин уроку – це онлайн-трансляція, під час якої автор уроку Микола Попадюк зробить вступ та познайомить учнів/учениць із коротким життєписом Богдана Гаврилишина. За неможливості проведення заняття під час трансляції ви зможете скористатися записом на YouTube. Усі завдання класної частини уроку розроблені з урахуванням цього: вони не повторюють, а поглиблюють отримані знання.

Частина 2. Загальна частина

Цей блок окреслює мету й завдання уроку, пропонує вправу до виконання у всіх вікових групах.

Частина 3. Конструктор

Основна частина уроку розрахована на 20 хвилин і запропонована у форматі конструктора для різних вікових груп – окремі таблиці для 1-4 класів / 5-9 класів / 10-11 класів. Водночас ви можете у свій спосіб комбінувати завдання з різних вікових груп, враховуючи особливості конкретно вашого класу.

Частина 4. Додатки

Ми розробили матеріали для використання під час уроку. Ви можете надрукувати їх на будь-якому принтері.

Тема уроку	Богдан Гаврилишин: урок відповідального лідерства для світу
Тривалість уроку	45 хв (урок у класі) + 10-15 хв онлайн-трансляція з автором уроку = 60 хв. Окремі частини уроку можна гнучко адаптувати до наявного часу.
Місце уроку в навчальному процесі	Початкова школа (1–4 клас): - курс «Я досліджую світ»; виховні години; позакласні заходи. Середня школа (5–9 клас): - курс «Громадянська освіта»; виховні години; позакласні заходи; години резерву. Старша школа (10–11 клас): - курс «Громадянська освіта»; «Історія України» (11 клас) — практичні заняття; виховні години; позакласні заходи; години резерву.
Мета й завдання	Мета: сформувати уявлення про Богдана Гаврилишина як українця глобального рівня та показати зв'язок між освітою, відповідальністю й лідерством. Завдання: - ознайомити учнів із ідеями та спадщиною Богдана Гаврилишина; - показати, як освіта і цінності формують відповідальне лідерство; - допомогти учням усвідомити власну відповідальність перед Україною; - стимулювати роздуми про ідентичність і особистий вибір.
Очікувані результати	Після цього уроку учні зможуть: - назвати Богдана Гаврилишина як українця глобального рівня та 2–3 факти про нього; - пояснити, як освіта і цінності формують відповідальне лідерство; - провести зв'язок між власним навчанням та відповідальністю перед Україною; - сформулювати один особистий «дороговказ» для себе або для своєї країни.
Підготовка до уроку	Для всіх вікових груп: - роздрукуйте аркуші з позиціями для Барометра: «Погоджуюсь» / «Частково погоджуюсь» / «Не можу визначитись» / «Частково НЕ погоджуюсь» / «НЕ погоджуюсь» (Додаток Б); - роздрукуйте шаблон «дорожнього знака» для кожного учня (Додаток В, А5); - роздрукуйте мінікартку із зображенням Богдана Гаврилишина для кожного учня (Додаток Г, А6); - підготуйте мультимедійну презентацію або екран для демонстрації відео та трансляції. Додатково для 1–4 класу: картки-епізоди для кожної пари (Додаток А1). Додатково для 5–9 класу: картки-цитати (Додаток А2) та картки станцій (Додаток А3). Додатково для 10–11 класу: картки станцій (Додаток А4) та аркуш шкали впливу (Додаток А5). Перевірте наявність ручок, олівців і маркерів.

ЕТАПИ УРОКУ				
№	Назва	Час	Хід роботи	Примітки
Онлайн-трансляція 10 хвилин (до початку класного уроку)				
	Вступне слово від автора уроку та команди Фонду	10-15 хв	- Увімкніть пряму трансляцію на YouTube-каналі Фонду родини Богдана Гаврилишина або в соцмережах Фонду і забезпечте її демонстрацію в класі. - Автор уроку Микола Попадюк: 1. Оголошує тему і мету уроку. 2. Представляє постать Богдана Гаврилишина (короткий, образний, живий переказ біографії). 3. Наприкінці символічна передача слова вчителям по всій Україні та в закордонних школах. Примітка для вчителя: біографія Богдана Гаврилишина, яку учні почують в ефірі, є вступом до класного уроку. Усі наступні завдання поглиблюють і досліджують ідеї.	Очний формат: увімкніть трансляцію на екрані. Онлайн-формат: трансляція екрану у Zoom / Meet / Teams. Промокампанія завчасно повідомить вчителів про дату, час і надасть усі матеріали для підготовки.
Спільна частина для всіх вікових груп · початок уроку				
1.	Барометр. Що означає бути українцем?	5-7 хв	1. Поясніть учням: «Ця вправа не перевірятиме ваші знання. Вона надасть можливість висловити свою думку щодо певних тверджень. Наприкінці уроку ви повернетеся до тих самих тверджень і перевірите, чи щось змінилось». 2. Зачитайте твердження по черзі. Після кожного надайте можливість 2-3 учням коротко пояснити свій вибір. Оберіть із переліку 1-2 твердження на власний розсуд: А) «Бути українцем можна лише проживаючи в Україні». Б) «Щоб зробити зміни в країні, важливо спочатку пізнати світ». В) «Відповідальність перед Україною об'єднує всіх українців, де б вони не жили».	Чотири варіанти проведення вправи: <u>Варіант А</u> Розмістіть/намалюйте на дошці відповідну фігуру. Запропонуйте учням/ученицям на стікері написати власне ім'я та після озвучення твердження та після

		Г) «Одна людина своїми діями може змінити хід історії цілої країни». Д) «Освіта – це найважливіший внесок, який людина може зробити для суспільства». Нагадайте учням, що правильних відповідей немає. Важливо висловити й почути різні позиції.	вказівки вчителя пі- дійти до дошки й роз- містити власний стікер на зображенні, таким чином висловивши по- зицію. <u>Варіант Б</u> Розмістіть роздруко- вані аркуші (Додаток Б) з позиціями в ауди- торії у відповідній формі. Запропонуйте уч- ням/ученицям фізично переміститися по аудиторії і зайняти по- зицію біля відповід- ного аркуша (+2 хв. на кожне твердження) <u>Варіант В</u> Роздайте кожному учню/учениці по два стікери різних кольо- рів. Запропонуйте їм сидячи за столами, піс- ля озвучення твер- дження підняти стікер відповідного кольору, що висловлюватиме їх позиції. Наприклад, зелений – погоджуюсь, черво- ний – не погоджуюсь. <u>Варіант Г</u> Скористайтеся Mentimeter, Miro або
--	--	---	---

				іншими онлайн застосунками для демонстрації позиції учнів/учениць щодо тверджень на спільній онлайн-дошці.
ВЕРСІЯ ДЛЯ 1-4 КЛАСУ основна частина (20 хв)				
2а.	Знайомство з Богданом Гаврилиши-ним. Розповідь вчителя + відео	8 хв	1. Розкажіть учням/ученицям про Богдана Гаврилишина – образно і просто як казку про реальну людину. Спірайтеся на факти з онлайн-трансляції і доповніть їх живими деталями: - у Канаді Богдан щодня вчив 40 нових слів і одразу переказував їх іншим, навчаючи і себе, і друзів; - він відкрив школу для керівників у Женеві, де навчалися люди з понад 50 країн; - де б він не був, завжди казав: «Я — українець». 2. Продемонструйте учням/ученицям 2–3-хвилинний уривок фільму «Місія Свобода» (https://www.youtube.com/watch?v=Q6cY7d8J-pQ).	Адаптуйте стиль мовлення до класу та відповідної вікової групи. Якщо немає можливості показати відео - пропустіть і приділіть більше часу наступній парній вправі.
26.	Його життя по кроках. Робота в парах із картками-епізодами	8 хв	1. Роздайте кожній парі учнів/учениць комплект із 6 карток-епізодів (Додаток А1). 2. Поясніть завдання та надайте час на виконання: розкласти картки у правильному хронологічному порядку від того, що було раніше, до пізнішого. <u>Зміст карток</u> - Картка 1: «Маленький Богдан у 5 років сам попросив тата й маму відправити його до школи». - Картка 2: «Одинадцятирічний Богдан вперше поїхав до пластового табору і слухав розповіді про Україну». - Картка 3: «Богдан поплив до далекої Канади з маленькою валізкою і великою мрією вчитися».	Картки — Додаток А1. Якщо пар більше 8, об'єднайте в трійки.

			- Картка 4: «Богдан рубав дерева в лісі та щодня вчив 40 нових слів, щоб вступити в університет». - Картка 5: «Богдан відкрив школу для керівників у Женеві, де навчалися люди з понад 50 країн». - Картка 6: «Богдан повернувся в Україну і допоміг відкрити навчальний заклад (МІМ-Київ) для нових українських лідерів/лідерок». 3. Після виконання завдання відкрийте правильний порядок (1-2-3-4-5-6.). Запитайте: «Що вас здивувало найбільше?»	
2в.	Обговорення	4 хв	1. Запропонуйте 2-3 парам поділитися: - наскільки легко було виконувати вправу? - що було несподіваним? Що вас надихає? 2. Запитайте: «Богдан Гаврилишин жив далеко від України, але весь час думав про неї. Як ви гадаєте – чому?»	Фіксуйте ключові слова на дошці.
ВЕРСІЯ ДЛЯ 5–9 КЛАСУ основна частина (20 хв)				
2а.	Робота з цитатами Богдана Гаврилишина	6 хв	1. Роздайте кожній парі одну картку-цитату (Додаток А2). Використовуйте 4 різні цитати одночасно. Обрані цитати: - Цитата 1: «Я всім це повторюю: починайте з великих мрій! Вірте у свої сили – вирішите щось зробити, то навчитеся і зробите. Але найперше – мрія!» - Цитата 2: «Варто ставити себе на місце інших людей, особливо коли вони з інших країн, цивілізацій. Треба намагатись зрозуміти, чому вони вірять у те, в що вірять». - Цитата 3: «Україна має фантастичний потенціал. І мова не тільки про природні ресурси, а й про людей».	Картки цитат – Додаток А2. Якщо пар багато – кілька пар можуть працювати з однаковою цитатою. Не коментуйте «правильність» – підтримуйте різні інтерпретації.

			- Цитата 4: «Надзвичайно важливо бачити добро в людях. В кожній людині є як добрі риси, так і злі. Важливо бачити перше». 2. Запропонуйте парам: - Прочитати цитату самотійно (1 хв). - По черзі пояснити одне одному: як розумієте? Чи є у вашому житті приклад? - Проведіть спільне обговорення (2 хв). Запросіть 4-5 пар зачитати цитату і поділитися думками.	
26.	«Роздоріжжя» – момент вибору	14 хв	1. Роздайте кожній парі одну картку-«роздоріжжя» (Додаток А3) – реальний момент вибору з біографії Богдана Гаврилишина. 2. Запропонуйте парам: - прочитати ситуацію; - обговорити, що б вони обрали і чому; - записати свою відповідь на картці. Зміст карток «Роздоріжжя» - Роздоріжжя 1: «1947 рік. Ти молодий українець у таборі переміщених осіб у Німеччині. Варіант А: залишитись у Європі безпечніше, але менше можливостей. Варіант Б: плисти до Канади далеко й невідомо, але є шанс здобути освіту. Щообираєш?» - Роздоріжжя 2: «1968 рік. Ти очолюєш успішний інститут у Женеві. Колега пропонує провести симпозіум у маленькому гірському Давосі, на що більшість реагує скептично. Підтримуєш ідею чи ні?» - Роздоріжжя 3: «1988 рік. Ти успішно живеш і працюєш у Женеві. Україна ще в СРСР, але щось змінюється. Повертаєшся в Україну, ризикуючи всім, чи залишаєшся і допомагаєш звідти?» - Роздоріжжя 4: «2014 рік. Майдан. Тобі 87 років, позаду десятки операцій. Публічно виступаєш і пишеш Декларацію відповідальності людини, чи	Картки – «Роздоріжжя» – Додаток А3. Зверніть увагу: мета – не вгадати, а поміркувати. Хваліть за обґрунтування. Онлайн: картки розміщені на окремих слайдах у спільній презентації; робота учнів/учениць відбувається в парах в окремих Zoom-кімнатах.

			відпочиваєш на заслуженому спокої?» 3. Проведіть спільне обговорення (4 хв): запросіть пари озвучити свій вибір і дізнайтеся разом, що насправді обрав Богдан. Відповіді (що обрав Богдан Гаврилишин): 1 – Канада; 2 – підтримав «ідею Давосу»; 3 – повернувся в Україну; 4 – написав Декларацію відповідальності людини.	
ВЕРСІЯ ДЛЯ 10–11 КЛАСУ основна частина (20 хв)				
2а.	Ротація за станціями – «Кейси Гаврилишина»	12 хв	1. Розставте 3 «станції» по класу. На кожній станції буде розміщена картка з кейсом (Додаток А4). 2. Об'єднайте учнів/учениць у 3 групи довільним способом. 3. Організуйте ротацію/переміщення кожної групи по 4 хвилини за годинниковою стрілкою. - Станція 1. «Давос» У 1968 році очолив МІМ у Женеві. Підтримав ідею Клауса Шваба – перший симпозиум у Давосі у 1971 році (500 учасників). З цієї події народився Всесвітній економічний форум. Питання: «Яку роль відіграє об'єднання людей навколо спільної ідеї? Хто несе відповідальність за глобальні проблеми?» - Станція 2. «Назва держави» Кейс: 24 серпня 1991 року – прибув до Верховної Ради просто з літака. В обговоренні був одним із тих, хто запропонував назву нової держави – «Україна». Так і вирішили. Питання: «Як одне слово або рішення може формувати ідентичність країни? Чи важлива символіка?» - Станція 3. «Декларація» Кейс: До Майдану застерігав, світ у кризі цінностей. У 2014 році створив Декларацію відповідальності людини,	Картки станцій – Додаток А4.

			а в 2021 році Верховна Рада України прийняла День відповідальності людини (308 із 356 голосів «за»). Питання: «Чому відповідальність, а не лише права? Що це означає для вашого покоління?» 4. За наявності часу: продемонструйте 2-3 хв виступу Богдана Гаврилишина на TEDxKyiv https://tedxkyiv.com/video/bohdan-hawrylyshyn	
26.	Шкала впливу	8 хв	1. Роздайте кожному учню аркуш зі шкалою (Додаток А5). Горизонтальна вісь: «особистий вплив» – «глобальний вплив». Вертикальна вісь: «короткостроковий» – «довгостроковий результат». 2. Запропонуйте учням (5 хв): розмістити на шкалі 4 рішення Богдана Гаврилишина зі станцій і обґрунтувати вибір: - організував перший симпозіум у Давосі; - став одним із тих, хто запропонував назвати нашу державу Україна (1991 р.); - створив Декларацію відповідальності людини (2014 р.). 3. Проведіть обговорення (3 хв): запитайте, чи всі розмістили однаково і що спричинило розбіжності. 4. За наявності часу надайте можливість учням відповісти на додаткове запитання: «Де б ви розмістили себе сьогодні і де хотіли б бути через 10 років?»	Шкала – Додаток А5. Правильного розміщення немає – важливе обґрунтування.
Спільна частина для всіх вікових груп (завершення уроку)				
3.	Повернення до барометру	3 хв	1. Повторіть ті самі твердження, що й на початку. 2. Запитайте: «Хто змінив свою позицію після уроку? Чому?» Надайте можливість 2-3 учням відповісти. 3. Підсумуйте: «Богдан Гаврилишин прожив своє життя як відповідь на ці	Не оцінюйте «правильність», підкресліть різноманіття.

			самі питання. Кожен із нас відповідає на них по-своєму».	
4.	Творче завдання. Мій дороговказ	10 хв	1. Поясніть учням/ученицям: «Богдан Гаврилишин написав книгу «До ефективних суспільств. Дороговкази в майбутнє». Тепер ваша черга». 2. Роздайте кожному аркуш (Додаток В, А5). 3. Запропонуйте учням/ученицям намалювати або написати один «дороговказ» для себе, класу або України. 4. Надайте можливість учням прикріпити «дороговкази» на стіні. Разом вони утворять спільну «карту майбутнього» класу.	Поради: 1-4 клас: малюють символ. 5-9 клас: слово або принцип. 10-11 клас: заклик або теза. Онлайн: шаблон у Miro або Google Slides.
5.	Картка Богдана Гаврилишина + домашнє завдання	2 хв	1. Роздайте кожному учню мінікартку Богдана Гаврилишина (Додаток Г, А6): портрет, 3 факти, 1 цитата. 2. Запропонуйте учням обрати одне домашнє завдання на вибір: - «Розкажи комусь вдома про Богдана Гаврилишина і запитай, чи чули вони про нього»; - «Перегляньте вдома фільм Богдан Гаврилишин «Місія-Свобода»; - «Знайди у Декларації відповідальності принцип, якого ти вже дотримуєшся у житті https://www.humanresponsibility.org/uk/front-page/#posters».	Розповідайте про ваш урок у соцмережах! Використовуйте мітки #БогданГаврилишин #BohdanHawrylyshyn

Додатки до уроку

«Богдан Гаврилишин: урок відповідального лідерства для світу»

Додаток А1 — Картки-епізоди (1-4 клас)

Додаток Б — Аркуші барометра (всі групи)

Додаток А2 — Картки-цитати (5-9 клас)

Додаток В — Шаблон «дороговказу»

Додаток А3 — Картки «Роздоріжжя» (5-9 клас)

Додаток Г — Міні-картка Богдана Гаврилишина

Додаток А4 — Картки станцій (10-11 клас)

Додаток А5 — Шкала впливу (10-11 клас)

✂ Роздрукуйте та розріжте по пунктирній лінії.

1

Перший крок до школи

Маленький Богдан у 5 років сам попросив тата й маму відправити його до школи. Всі діти ще гралися надворі, а він вже хотів вчитися.

💬 Що тебе мотивує вчитися?

2

Пластовий табір

Одинадцятирічний Богдан вперше поїхав до пластового табору. Вночі біля вогнища він слухав оповіді про Україну та її мрію про свободу.

💬 Де ти дізнаєшся про Україну?

3

Далека Канада

Богдан поплив до далекої Канади з маленькою валізкою і великою мрією вчитися. Він залишив усе знайоме заради нового життя.

💬 Чи страшно починати все з нуля?

4

Лісоруб із мрією

У Канаді Богдан рубав дерева в лісі та щодня вчив 40 нових слів. Потім переказував їх друзям — так навчав і себе, і інших.

💬 Як ти вчиш нові речі?

5

Школа для керівників

Богдан очолив школу для керівників у Женеві, де навчалися люди з понад 50 країн світу. Він навчав лідерів бути відповідальними.

💬 Ким ти хочеш стати, коли виростеш?

6

Повернення додому

Богдан повернувся в Україну і допоміг відкрити навчальний заклад (МІМ-Київ) — школу для нових українських лідерів. Де б він не був, завжди казав: «Я — українець».

💬 Що для тебе означає бути українцем/кою?

Додаток А2 / Картки-цитати 5–9 клас 1 картка на пару

✂ Роздрукуйте та розріжте. Використовуйте 4 різні цитати одночасно.

Цитата 1

«Я всім це повторюю: починайте з великих мрій! Думайте не тільки про те, які наступні капці купити! Вірте у свої сили, вирішіть щось зробити, то навчитеся і зробите. Але найперше — мрія!»

— Богдан Гаврилишин

Як ви розумієте цю цитату?

Чи є у вашому житті приклад?

Цитата 2

«Варто ставити себе на місце інших людей, особливо коли вони з інших країн, цивілізацій. Треба намагатись зрозуміти, чому вони вірять у те, в що вірять, і діють так, як діють»

— Богдан Гаврилишин

Як ви розумієте цю цитату?

Чи є у вашому житті приклад?

Цитата 3

«Україна має фантастичний потенціал. І мова не тільки про природні ресурси, а й про людей»

— Богдан Гаврилишин

Як ви розумієте цю цитату?

Чи є у вашому житті приклад?

Цитата 4

«Надзвичайно важливо бачити добро в людях. Всі ми розуміємо, що в кожній людині є як добрі риси, так і злі. Важливо бачити перше»

— Богдан Гаврилишин

Як ви розумієте цю цитату?

Чи є у вашому житті приклад?

Додаток АЗ / «Роздоріжжя» 5–9 клас 1 картка на пару

✂ Роздрукуйте та розріжте. Одне роздоріжжя — одна пара.

Заздалегідь загнийте/загорніть аркуш так, щоб не було видно «Що насправді обрав Богдан Гаврилишин».

1

РОЗДОРІЖЖЯ 1

1947 рік. Канада або Європа

Ти молодий українець у таборі переміщених осіб у Німеччині. Є два варіанти:

Варіант А:

Залишитись у Європі — безпечніше, але менше можливостей для навчання.

Варіант Б:

Плисти до Канади — невідома країна, чужа мова, але є шанс вступити до університету.

— Наш вибір і чому:

Що насправді обрав Богдан Гаврилишин: Обрав Канаду.

2

РОЗДОРІЖЖЯ 2

1968 рік. Давос або ні

Ти очолюєш успішний інститут у Женеві. Колега пропонує провести симпозіум у маленькому гірському Давосі. Більшість скептична.

Варіант А:

Відмовитись — ризиковано, незнайоме місце.

Варіант Б:

Підтримати ідею і стати одним з організаторів.

— Наш вибір і чому:

Що насправді обрав Богдан Гаврилишин: Підтримав ідею. У 1971 р. відбувся перший симпозіум (~500 учасників), який виріс у Всесвітній економічний форум.

3

РОЗДОРІЖЖЯ 3
1988 рік. Повернутись чи залишитись

Ти успішно живеш у Женеві. Тобі 62 роки. Україна ще в СРСР, але щось змінюється.

Варіант А:

Залишитись у Женеві — стабільно, є вплив на світові процеси і звітти.

Варіант Б:

Повернутись в Україну — ризикуєш усім, але можеш бути там у переломний момент.

— Наш вибір і чому:

Що насправді обрав Богдан Гаврилишин: Повернувся в Україну. У 1990 р. допоміг відкрити фонд «Відродження» та МІМ-Київ.

4

РОЗДОРІЖЖЯ 4
2014 рік. Майдан і Декларація відповідальності людини

Тобі 87 років. Революція Гідності потрясла Україну і світ. Ти вже давно на пенсії.

Варіант А:

Відпочивати — ти вже зробив для України більше, ніж більшість людей.

Варіант Б:

Написати Декларацію відповідальності людини — 15 принципів для демократичного суспільства.

— Наш вибір і чому:

Що насправді обрав Богдан Гаврилишин: Написав Декларацію відповідальності людини (жовтень 2014 р.).

Роздрукуйте і розмістіть на столах-станціях. Забезпечте кожен стіл аркушем для нотаток.

СТАНЦІЯ 1 – ДАВОС

Як народжувався глобальний діалог

Факти:

- 1968 р. — Богдан Гаврилишин очолив МІМ у Женеві.
- Колега Клаус Шваб запропонував провести симпозіум у гірському Давосі.
- Гаврилишин підтримав ідею і долучився як організатор.
- 1971 р. — перша зустріч, ~500 учасників.
- Подія виросла у Всесвітній економічний форум у Давосі.

Питання для обговорення:

Яку роль відіграє об'єднання людей навколо спільної ідеї? Хто несе відповідальність за глобальні проблеми?

Нотатки групи:

СТАНЦІЯ 2 — НАЗВА ДЕРЖАВИ

Момент, що увійшов в історію

Факти:

- 24 серпня 1991 р. Богдан Гаврилишин прибув до Верховної Ради просто з літака.
- Долучився до обговорення назви нової незалежної держави.
- Серед пропозицій були складні назви, як-от «Демократична Республіка Україна».
- Прозвучала проста пропозиція назвати її «Україна». Так і вирішили.
- Також: радник Президента, чотирьох голів ВРУ, трьох Прем'єр-міністрів.

Питання для обговорення:

Як одне слово або рішення може формувати ідентичність країни? Чи важлива символіка в державотворенні?

Нотатки групи:

СТАНЦІЯ 3 — ДЕКЛАРАЦІЯ

Ідеї після Майдану

Факти:

- До Майдану Гаврилишин застерігав, світ у кризі цінностей.
- Майдан 2013–2014 рр. показав силу солідарності і відповідальності.
- Жовтень 2014 р. — Декларація відповідальності людини: 15 принципів.
- 16 липня 2021 р. — Верховна Рада України встановила День відповідальності людини на державному рівні.
- 2012 р. — Богдан Гаврилишин заснував програму «Молодь змінить Україну».

Питання для обговорення:

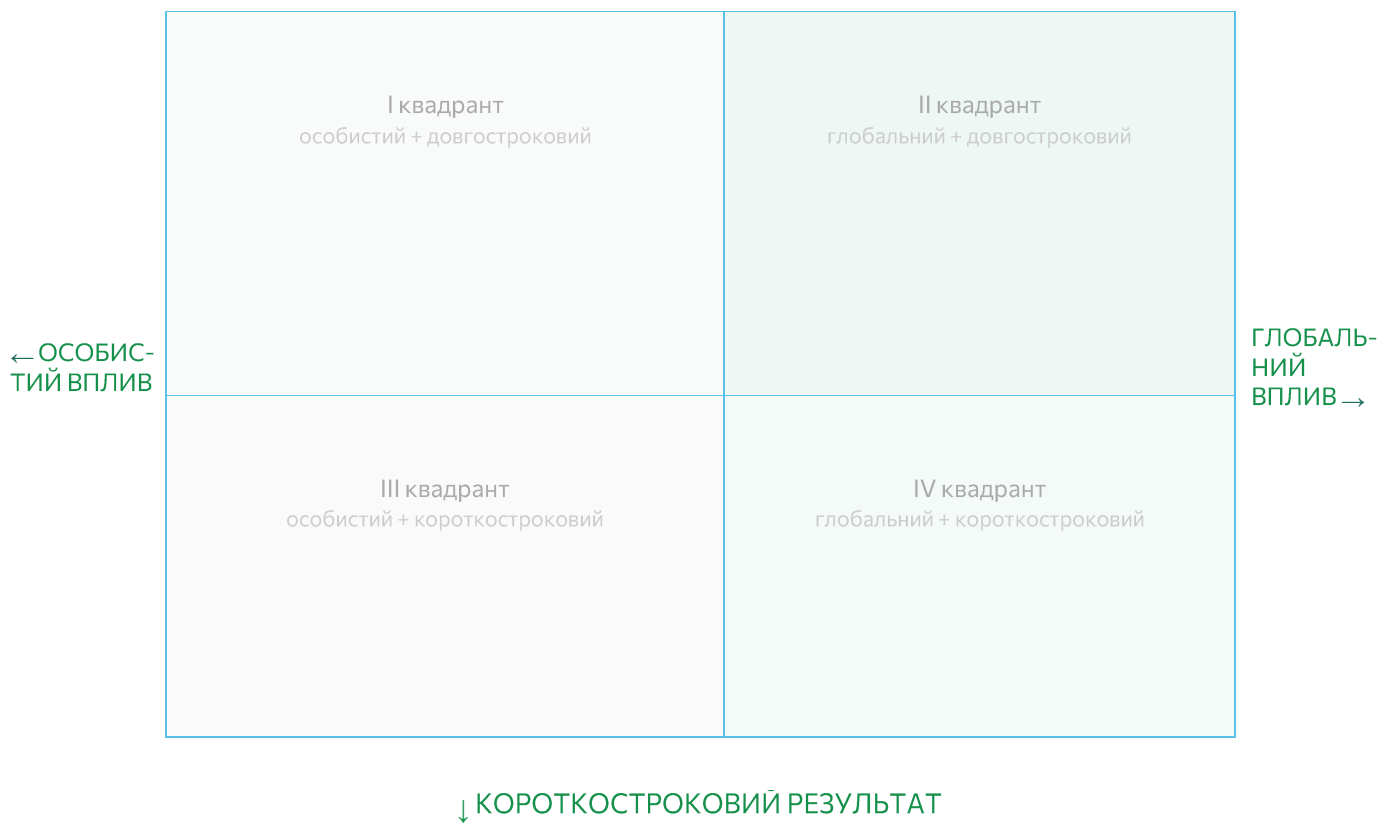
Чому він обрав відповідальність, а не права чи свободи, як центральну ідею? Що це означає для вашого покоління?

Нотатки групи:

Додаток А5 / Шкала впливу 10–11 клас 1 аркуш на учня

Ім'я: _____ Клас: _____

ДОВГОСТРОКОВИЙ РЕЗУЛЬТАТ ↑

Позначте на шкалі 4 рішення Богдана Гаврилишина (напишіть літеру в потрібному квадраті):

А. Щодня вчив 40 нових слів у Канаді

В. Участь в обговоренні назви «Україна» (1991)

Б. Організував перший симпозіум у Давосі

Г. Декларація відповідальності людини (2014)

Де б ви розмістили СЕБЕ сьогодні? А через 10 років?

Додаток Б / Аркуші барометра роздрукуйте та розмістіть по класу

Роздрукуйте 5 аркушів і розмістіть по периметру класу у формі літери U.
Учні переміщуються і стають біля своєї позиції.

ПОГОДЖУЮСЬ

ЧАСТКОВО
ПОГОДЖУЮСЬ

НЕ МОЖУ
ВИЗНАЧИТИСЬ

ЧАСТКОВО
НЕ ПОГОДЖУЮСЬ

НЕ
ПОГОДЖУЮСЬ

Додаток В
Шаблон «Мій дороговказ»

✂ Роздрукуйте та розріжте аркуш навпіл. Кожен учень отримує 1 шаблон. Готові дороговкази кріпляться на стіні або на дошці та утворюють спільну «карту майбутнього» класу.

► **МІЙ ДОРОГОВКАЗ**

(намалюй або напиши свій дороговказ тут)

Ім'я: _____

Клас: _____

► **МІЙ ДОРОГОВКАЗ**

(намалюй або напиши свій дороговказ тут)

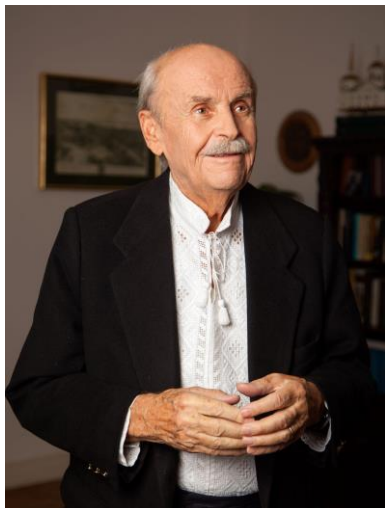
Ім'я: _____

Клас: _____

Додаток Г

Мінікартка Богдана Гаврилишина

✂ Роздрукуйте та розріжте. Кожен учень/учениця отримує 1 картку.

**«Світ великий, а Україна в
нім одна»**

БОГДАН ГАВРИЛИШИН

19.10.1926 – 24.10.2016

- Український економіст, мислитель, громадський діяч і один із найвідоміших українців у світі.
- Народився 19 жовтня 1926 року на Тернопільщині, після Другої світової війни емігрував до Канади, а згодом працював у Швейцарії.
- Був директором Міжнародного інституту менеджменту та одним із провідних фахівців у сфері менеджменту й економіки.
- Став першим українцем-членом Римського клубу та активно представляв Україну у світовому інтелектуальному середовищі.
- Після здобуття Україною незалежності був радником Президентів України, голів Верховної Ради та Прем'єр-міністрів.
- Автор понад 100 наукових праць, а також книг «Залишаюсь українцем» і «До ефективних суспільств. Дороговкази в майбутнє».
- У 2014 році ініціював створення Декларації відповідальності людини, яка стала основою Всеукраїнського Дня відповідальності людини.
- Богдан Гаврилишин залишив значний внесок у розвиток освіти, молодіжного лідерства та громадянського суспільства України.

Бажаємо успіхів і натхненних уроків!

Я всім це повторюю: починайте з великих мрій! Думайте не тільки про те, які наступні капці купити! Вірте у свої сили – вирішите щось зробити, то навчитеся і зробите. Але найперше – мрія!

Домашнє завдання на вибір:

- ☐ Розкажи комусь вдома про Богдана Гаврилишина
- ☐ Фільм «Місія Свобода»: <https://www.youtube.com/watch?v=Q6cY7d8J-pQ&feature=youtu.be>
- ☐ Знайди у Декларації принцип, яким ти вже живеш: <https://www.humanresponsibility.org/uk/front-page/#posters>

ЯК МИНУВ ВАШ УРОК?

Поділіться з нами
та з вашою аудиторією в соцмережах!

1

Заповніть коротку форму
зворотного зв'язку та за
бажанням додайте фото.

2

Після заповнення форми на свою скриньку
ви отримаєте електронну подяку за
проведення уроку та можливість отримати
подарунок у межах розіграшу
від організаторів.

3

За бажанням зробіть публікацію в
соціальних мережах.
Позначайте нас і використовуйте мітки
#БогданГаврилишин
#BohdanHawrylyshyn